

Der letzte Zivilist — Ernst Glaeser.

Dit uiterst belangwekkend werk van den auteur van „Jahrgang 1902” is onlangs verschenen bij Europäischer Merkur te Parijs. Want ook Glaeser, die zich tot harde plicht gesteld had het zolang mogelijk te willen uithouden in het Duitsland van Hitler, is tenslotte uitgeweken. Hij wilde in zijn land blijven en meelevens met zijn volk, omdat hij bang was in het buitenland het contact met Duitsland te zullen missen en daardoor later — wanneer de macht van het nationaal-socialisme zal zijn getaand — niet in staat te zijn dit tijdperk zuiver en geheel juist te schilderen. Glaeser heeft met grote moeilijkheden te kampen gehad en toen ook zijn „Jahrgang 1902” in 1933 op de brandstapel geworpen was als het product van een tijdperk van moreel verval, waartegen men het Duitse gezin en de Duitse staat diende te beschermen, steeg de nood ten top. Onder een schuilnaam schreef de auteur artikeltjes in de Vossische Zeitung en andere bladen, hetgeen men oogluikend toeliet, maar ondanks zijn ijver kon Glaeser nauwelijks in zijn behoeften voorzien. Het ergst voelde hij echter de geestelijke isolering. Verscheidene zijner vrienden zaten in concentratie-kampen, anderen waren uitgeweken. Glaeser voelde zich verlaten in zijn eigen vaderland. Een jaar later verliet ook hij Duitsland en schreef het boek, dat nu verschenen is. Dit boek verschilt hemelsbreed van het oeuvre der andere uitgeweken Duitse schrijvers en wel in hoofdzaak door zijn actualiteit. Glaeser schildert het ontstaan en de groei van het nationaal-socialisme in het Zuidduitse provinciestadje Siebenwasser. Hij laat ons deelnemen aan vergaderingen, waar Hitler spreekt en zijn toehoorders in vervoe-ring brengt. Verscheidene zijner figuren zijn gemodelleerd naar bekende nazisten. Zo herkennen wij Dr. Goebbels in den droog fanatieken, brandend eergierigen Dr. Kalahne. De buitengewoon sympathiek gerekende student Jürgen Winkler moet ongetwijfeld Horst Wessel voorstellen. Hij alleen verstaat het den arbeider te winnen en evenals Wessel sterft de jonge Winkler vóór zijn partij aan het bewind komt. In Träger mag men echter niet menen Röhm te herkennen. Träger representeert het type „der soldatische Mensch”, de enig-

zins gedomocratiseerde Pruisische officier, door de tijdsomstandigheden gedwongen een beetje spartaans te leven en zijn schitterende uniform van eertijds aan de kapstok te hangen.

Een belangrijk werk van iemand, die de toestanden van zeer nabij kent.

MHx.

Kinderboeken.

Rozemarijntje, door W. G. van de Hulst, met teekeningen van Sierk Schröder. G. F. Callenbach, Nijkerk. In cartonnen band 50 cent.

De schrijver Van de Hulst heeft al heel wat en zeer goed bekende kinderboeken op zijn naam staan. Vele zijner jongens- en kinderboeken beleefden tot hun negenden druk toe. Des te meer verdient hij dan onze bewondering, dat hij nog een figuurtje wist te scheppen, zoo frisch en boeiend, zoo guitig en onbevangen, als *Rozemarijntje*. Het meisje heeft iets van den Kleinen Lord. Van zijn argeloosheid, die, gepaard aan zijn helder verstand en aan zijn gouden hartje, het kwade door het goede overwint. *Rozemarijntje* is de eenige in het dorp, behalve de dokter dan, die niet bang is voor den Berebijter, den ouden man, die er uit ziet om voor weg te loopen. *Rozemarijntje* is zijn troost, zijn vriendinnetje. *Rozemarijntje* weet ook het harde hart van haar oude deftige tante, die van *Rozemarijntje* een „net meisje” wil maken, te verzachten. *Rozemarijntje* is de parel in den kroon van haar ouders, het zonnetje van het huis en van het dorp. Allerliefst is *Rozemarijntje* telkens geteekend. Haar vriendschap met tantes dikke Dina, met ooms reusachtigen hond, met haar goeden oud-oom zijn geestig geteekend. *Rozemarijntje* is een vroom kindje, dat 's avonds bidt of onze lieve Heer haar Moeder beter zal maken en dat troost vindt in haar gebedje: „Lieve Heer, ik ben zoo alleen en moes is weg en Dina en allemaal. O, en toen opeens wist ze, dat zij *niet* alleen was. De lieve Heer zag wel, dat ze zoo alleen lag in die groote kamer en de Lieve Heer luisterde ook naar haar”.

Wie zoo even religieus getinte lectuur voor zijn kind begeert, zal hier de ernst in een lach geplooid

vinden en met Rozemarijntje, wier snoetje ons van den cartonnen band al tegenlacht, geteekend door Sierk Schröder, zijn kinderen een mooi boekje aanbieden.

Rozemarijntje naar School, door W. G. van de Hulst. Uitgever C. F. Callenbach, Nijkerk. In cartonnen band 50 cent.

Dit boekje, schoon het aansluit bij „Rozemarijntje” tout court, kan afzonderlijk gelezen worden. En dan zullen de kinderen stellig geboeid worden door al, wat Rozemarijntje op school ervaart en ... uithaalt. Want het is wel heel moeilijk, om van het dartele Rozemarijntje ineens een rustig schoolkind te maken. Rozemarijntje is voor het eerst van haar leven bang geweest en heeft naar gedroomd — om dat naar school gaan. Maar hoe valt dat allemaal mee en hoe kan ze zelfs nog een dik boerenjongetje, den koddigen Ries, troosten in zijn allerverschrikkelijkst verdriet, dat hij uithuilt, als zijn zusje weggaat en hem in de bank achterlaat. Tusschen jongejuftje Rozemarijntje en boertje Ries ontstaat een hechte vriendschap. Ze staan elkaar bij in alle moeilijkheden van dien eersten schooltijd. Rozemarijntje beleeft heel wat in haar eerste schooljaar. En zooveel heerlijk!

Moeder is weer beter, maar moet veel buitenlucht hebben. Nu gaan moeder en Rozemarijntje voorgoed in het heerlijke dorp wonen, waar Rozemarijntje al zooveel vrienden heeft. En vader, de zeekapitein, seint, dat Moeder en Rozemarijntje naar Marseille moeten komen. Dan reizen ze met hun drieën terug. Hoe aardig is het tafereeltje geteekend, als Rozemarijntje op haar eigen vrije manier omspringt met den deftigen Commissaris der Koningin, die bij haar oud-oom te gast is. Maar de hooge meneer is heelemaal niet boos op Rozemarijntje, al heeft ze hem zelfs op een biggetje laten passen. Rozemarijntje mag met haar moeder in zijn prachtige auto de reis beginnen, naast den chauffeur, en ook weleens in den toeter knijpen. Evenals elk waarlijk goed en zuiver kinderboek is dit ook een allerliefst verhaal voor oude dames.

Vriendinnen aan het water, door J. H. Brinkgreve-Entrop. Geïllustreerd door Miep de Feyter. Serie Meisjesboeken. Leeftijd 8 — 12 jaar.

N. V. Uitgevers Mij. Gebr. Kluitman, Alkmaar. Prijs: Gebonden f 1.20.

Daar kunt U nu toch versteld van staan, dat de Hollandsche uitgevers voor prijzen, die ieder betalen kan, zulk een keur van echt mooie, zorgvuldig uitgevoerde en degelijke boeken leveren. Wat moest men vroeger uitleggen als men, voor een meisjesverjaardag vooral, een boek wou geven. En thans, de uitgevers maken heele serie's van de allerliefste boeken uit bekende en vlotte pennen, in prijzen als bovenstaand.

Mevrouw Brinkgreve-Entrop is een goede vriendin van de meisjes. Hier levert zij alweer een aardigst verhaal. Hoe levendig is het grootte gezin beschreven, dat zoo zuinig moet rondkomen en niets plezierig woont — midden in Amsterdam op een bovenhuis! Dan Vaders overplaatsing, al wordt er bij gezegd, dat hij niet meer geld gaat verdienen. Nu gaan ze in Utrecht wonen aan het Merwedekanaal, een benedenhuis met tusschenbouw, die ze hun toren noemen. Nieuwe vriendinnen doen de meisjes op, daar aan het water — hoe leven ze mee met de lotgevallen van Jannie, het schippersmeisje! Het schip gaat invriezen. Van Jannie's blijdschap, dat zij nu naar school kan en mag, gaat zoo'n goede invloed uit. Ook van de belangstelling der omwonende moeders in den toestand daar op het schip. Het spaargeld raakt op, de moeder wordt ziek. Echt kameraadschappelijk wordt door allen geholpen.

De goede beste Rie, die zich zoozeer haar verantwoordelijkheid als oudste van een groot gezin bewust is en ondanks haar twaalf jaar overal de handen mee uitsteekt en de oogen mee openhoudt! De levendige Toos, die zoo graag eenig kind wou zijn, maar, als zij de kans krijgt, het onder tranen na eenige weken opgeeft en ó! zoo blij is, dat zij weer thuis is; de lieve Jannie, voor wie alles zoo heerlijk afloopt; denk eens aan, de oom uit Australië! Zij allen staan ons helder voor den geest. De illustraties en de bandteekening in sprekende kleuren zijn goed. Mooi boek.

S. Lugten-Reys.